

WÓJT GMINY DOBRÓŃ

**Prognoza oddziaływania na środowisko Gminnego
Planu Gospodarowania Odpadami dla Gminy
Dobroń na lata 2008-2012.**

Realizacja na zamówienie
Urzędu Gminy w Dobroniu

listopad 2008

Wykonawca prognozy:

Akademicki Ośrodek Naukowo-Techniczny
Spółka Jawna w Łodzi

mgr Jan Diehl

Spis treści:

1. WSTĘP.....	5
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.	5
2.1. WARUNKI, JAKIM POWINNA ODPOWIADĄĆ PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DOTYCZĄCA GMINNYCH PLANÓW GOSPODAROWANIA ODPADAMI.....	6
2.2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.	6
3. ZARYS CHARAKTERYSTYKI I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY DOBROŃ.....	7
3.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	7
3.2 . BUDOWA GEOLOGICZNA.....	8
3.3. RZEŻBA POWIERZCHNI.	10
3.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.	10
3.5. WODY POWIERZCHNIOWE.....	12
3.6. WODY PODZIEMNE.	13
3.7. WODY GEOTERMALNE.	14
3.8. GLEBY.....	15
3.9. SZATA ROŚLINNA.	15
3.10 . ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	18
4.0. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.	19
4.1. ZANIECZYSZCZENIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH.....	19
4.2. ZANIECZYSZCZENIE WÓD PODZIEMNYCH.	21
4.3. STAN ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA.	22
4.4. ZAGROŻENIE HAŁASEM I PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.	23
4.5. ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA PRZEZ ODPADY.	24
5.0. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z USTALEŃ GMINNEGO PLANU GOSPODAROWANIA ODPADAMI NA LATA 2008-2012 ORAZ PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ W TREŚCI TEGO DOKUMENTU.....	27
5.1. W ZAKRESIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA.	27
5.2. W ZAKRESIE OCHRONY ZASOBÓW WODNYCH ORAZ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO WÓD LUB DO ZIEMI.....	27
5.3. W ZAKRESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW I ZANIECZYSZCZANIA GLEBY LUB ZIEMI.	28

5.4. W ZAKRESIE EMITOWANIA HAŁASU I PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	31
5.5. W ZAKRESIE WYSTĘPOWANIA POWAŻNYCH AWARII.	32
5.6. W ZAKRESIE WYKORZYSTYWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I NIEKORZYSTNEGO PRZEKSZTAŁCANIA TERENU.	32
6.0. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ GMINNEGO PLANU GOSPODAROWANIA ODPADAMI, NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU.	33
7.0. OCENA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM WPŁYWU NA ZDROWIE LUDZI, KTÓRE MOGĄ POWSTAWAĆ NA TERENIE GMINY LUB INNYCH TERENACH.	35
8.0. OCENA SKUTKÓW DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE.....	36
9.0. OCENA W ZAKRESIE ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	38
10. OCENA W ZAKRESIE TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH ORAZ METODY ZASTOSOWANEJ PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	39
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.	40
12. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.	43

1. WSTĘP.

Podstawą opracowania jest zlecenie złożone przez Wójta Gminy Dobroń do Akademickiego Ośrodka Naukowo –Technicznego AON-T, Spółka Jawna w Łodzi na wykonanie aktualizacji gminnego planu gospodarowania odpadami (PGO), na okres lat 2008-2012, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko tego opracowania.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.

Podstawą prawną wykonania prognozy są:

- art. 40 ust. 1 i 2 oraz art. 41 ust.2 pkt. 1-12, a także art. 42 ust 2, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 25 z 2008 r. poz. 150 – tekst jednolity, z późniejszymi zmianami),
- art.51 ust. 2 i 3 oraz art.52 ust.1 i 2, ustawy z dnia 3.10.2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 poz.1227).

Stosownie do ustaleń art.40 ust.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz art.50 powołanej powyżej ustawy z dnia 3.10.2008 roku - sporządzanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne, w przypadku wprowadzania zmian do uprzednio przyjętych dokumentów – w tym przypadku aktualizacji gminnego planu gospodarowania odpadami (PGO), przyjętego uprzednio przez Radę Gminy Dobroń, jako obowiązującego dla okresu lat 2004 -2007.

2.1. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca gminnych planów gospodarowania odpadami.

Zgodnie z cytowanymi wyżej w rozdziale 2 przepisami, prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko gminnych planów gospodarowania odpadami (PGO), powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń tego dokumentu, na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów, wskutek realizacji ustaleń planu gospodarowania odpadami.

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar gminy, wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń PGO. Jest zatem oczywiste, że obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

2.2. Cel i zakres opracowania.

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści gminnego planu gospodarowania odpadami.

Prognoza ma za zadanie:

- określić (ocenić i analizować) istniejący stan środowiska oraz jego ewentualne zmiany w przypadku braku realizacji planu gospodarowania odpadami (PGO),
- określić pojawiające się zagrożenia wynikające z dopuszczenia przez PGO, innych niż dotychczasowe sposobów użytkowania terenów, obiektów i instalacji, w szczególności na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- sprawdzić, czy zostało uwzględnione – w treści PGO – znaczące oddziaływanie obiektów i instalacji, na środowisko i dobra materialne,
- oceniać skutki dla środowiska, wynikające z realizacji projektowanych zamierzeń, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,

- sprawdzić i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania – w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony środowiska obszaru gminy i obszarów sąsiednich - w tym także na obszar Natura 2000,
- sprawdzić i ocenić w jakim stopniu proponowane działania i przedsięwzięcia przyjęte w treści PGO, mogą mieć ewentualny niekorzystny wpływ na cele ochrony środowiska, zarówno na obszarze gminy, jak i w miarę potrzeby w szerszym zakresie,
- sprawdzić i ocenić w jakim stopniu gminny plan gospodarowania odpadami, określił sposób i zakres wymaganego zapobiegania negatywnym skutkom oddziaływania na środowisko, jego ograniczania lub konieczności zastosowania kompensacji przyrodniczej – w szczególności na ochronę obszaru Natura 2000.
- przedstawiać rozwiązania alternatywne wobec rozwiązań ujętych w treści planu gospodarowania odpadami,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy i informacje o ewentualnym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie w języku niespecjalistycznym.

3. ZARYS CHARAKTERYSTYKI I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY DOBRÓŃ.

3.1. Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne.

Gmina Dobroń jest jedną ze 177 gmin województwa łódzkiego, a zarazem jedną ze 159 gmin wiejskich tego województwa oraz jedną z 7 gmin powiatu pabianickiego (jedną z 5 gmin wiejskich powiatu). W skład gminy wchodzi 18 sołectw.

Powierzchnia gminy liczy 96,42 km², co stanowi 19,6 % powierzchni (492,2 km²) powiatu i 0,5% powierzchni (18219 km²) województwa. Gmina sąsiaduje od strony północnej z gminą Pabianice, od strony wschodniej z miastem Pabianice i gminą Pabianice, a od strony południowo-wschodniej z gminą Dłutów. Jest ona graniczną

gminą swego powiatu, bowiem graniczy od zachodu z gminą (miastem) Łask, a od północnego zachodu z gminą Wodzierady – obie te gminy wchodziły w skład powiatu łaskiego. Drobną fragment południowej granicy gminy, oddziela ją od gminy Żelów powiatu bełchatowskiego.

Najbliższe większe jednostki osadnicze (miasta), wchodzące łącznie z gminą Dobroń, w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, oddalone są od terenu gminy jak następuje:

- Pabianice (stolica powiatu) - o ok. 10 km, w kierunku północno-wschodnim,
- Łask - o ok. 9 km, w kierunku południowo-zachodnim,
- Konstantynów Łódzki - o ok. 20 km, w kierunku północnym,
- Łódź - (stolica województwa) - o ok. 25 km, w kierunku północno-wschodnim.

Przez obszar gminy przebiegają centralnie na kierunku SW – NE:

- droga krajowa nr 14 - Łódź – Pabianice – Sieradz - Wrocław,
- normalnotorowa linia kolejowa Łódź – Zduńska Wola – Sieradz – Kalisz - Ostrów Wlkp.

Niewielki (1 km) odcinek południowo-zachodniej granicy gminy, przebiega wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 12 - Łask – Piotrków Tryb.

Pozostałe drogi gminy to drogi powiatowe (26,1 km) lub gminne (50,2 km).

Położenie gminy (miejscowości Dobroń), wyznaczają następujące współrzędne – ok. 19°10'20" długości geograficznej wschodniej i ok. 51°34'12" szerokości geograficznej północnej.

Wg regionalizacji fizyczno- geograficznej Polski J. Kondrackiego, gmina znajduje się w obrębie prowincji Niżu Środkowopolskiego, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Niziny Południowo-Wielkopolskie (318-1/2) i wchodzącego w jego skład mezoregionu – Wysoczyzny Łaskiej (318.19), wg innych regionalizacji zwanego Równiną Łaską.

3. 2 . Budowa geologiczna.

Wysoczyzna Łaska położona jest w obrębie wielkiej, geologicznej jednostki strukturalnej Polski – platformy paleozoicznej, przy czym gmina Dobroń znajduje się na obszarze jednej z dwu centralnie położonych jednostek tej platformy –

Synklinorium Szczecińsko – Łódzko - Miechowskiego. Gmina leży w granicach niższej jednostki strukturalnej tego synklinorium – niecki mogileńsko-łódzkiej. Niecka ta oraz jej macierzysta jednostka, to struktury zbudowane (w wyniku wielopromiennych fałdowań wszystkich faz orogenezy kimeryjskiej i alpejskiej), z utworów kredowych — margli, wapieni, iłów i piasków, zalegających zgodnie z wygięciem utworów jurajskich, tworzących ich głębsze podłoże. Miąższość utworów kredowych dochodzi w osi niecki do 1000 m.

W obrębie niecki łódzkiej występują liczne obniżenia i wypiętrzenia utworów kredowych, o przebiegu NW—SE. Znamienna jest przy tym specyficzna inwersja rzeźby powierzchni tej struktury, co wynika z mniejszej odporności skał jurajskich niż skał kredowych. Toteż osi niecki nie towarzyszy na odcinku łódzkim strefa obniżeń. Przeciwnie — ciąg kulminacji stropu mezozoiku występuje właśnie w osi niecki na zachód od Łodzi - np. na obszarze gminy Dobroń strop utworów kredowych zalega przeciętnie na głębokości 16 – 30 m, a w rejonie miejscowości Dobroń i Mogilno Duże zaledwie na głębokości 0 – 4 m.

Powierzchnię gminy tworzą utwory czwartorzędowe – zalegające niezgodnie na skałach kredy. Są to osady akumulacji lodowcowej lub wodno-lodowcowej, czwartorzędowe – plejstoceny, zlodowacenia środkowopolskiego – głównie gliny zwałowe, piaski, żwiry i gliny moren czołowych oraz fluwioglacjalne piaski i żwiry, a także utwory holocenu – piaski eoliczne i deluwialne, namuły, piaski rzeczne i torfy. Ich miąższość jest uzależniona od ukształtowania stropu mezozoicznego - kredowego podłoża – patrz wyżej.

Powszechność występowania utworów polodowcowych na powierzchni zadecydowała o ich szerokim użytkowaniu. Udokumentowane złoża kruszywa naturalnego eksploatowano w Mogilnie Dużej (eksploatacji zaniechano). Piaski kwarcowe udokumentowano i eksploatuje się w złożach Teodory I (gmina Łask) i Teodory II i III (gmina Dobroń) - posiadają one wyznaczone – obszar i teren górniczy (złoża Teodory II, koliduje z projektem powołania w jego bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu przyrody "Rokitnica" – patrz niżej, rozdział 8). W gminie występują także dotąd bliżej nie rozpoznane złoża glin zwałowych, mułków ilastych i piasków.

3.3. Rzeźba powierzchni.

Ukształtowanie pionowe Wysoczyzny Łaskiej (i gminy), jest wynikiem szeregu złożonych procesów stratygraficznych, tektonicznych i geomorfologicznych. Na terenach tych występują dwa typy rzeźby: glacialny i peryglacialny.

Współcześnie występujące na powierzchni formy rzeźby są generalnie wykształcone w plejstocenie. Formy holoceniskie mają marginalne znaczenie.

Zaliczenie obszaru do pasa nizin środkowopolskich – patrz wyżej, rozdział 3.1, znajduje potwierdzenie w charakterze jego krajobrazu. Brak tu wybitnych wzniesień, silnie nachylonych stoków, a wyraźniejsze formy wklęsłe to doliny rzek i cieków. Wyjątek stanowią eoliczne formy rzeźby – wydmy, występujące między Dobroniem a Różą oraz na południe od Mogilna Dużego i Baryczy. Ich wysokości względne wahają się od 3 do 18 m, a strome zbocza sięgają 10% spadków.

W sumie jednak obszar gminy, to fragment klasycznej, zdenudowanej, płaskiej, polodowcowej równiny Wysoczyzny Łaskiej, której rzędne oscylują w granicach 180,0 – 195,0 m.n.p.m. rozcięty słabo zarysowanymi dolinami Grabi i jej dopływu – Palusznicy oraz bezimiennych dopływów Dobrzynki (deniwelacje między dnem dolin a wysoczyzną, oscylują zaledwie w granicach 2 – 5 m, a spadki terenu nie przekraczają 2%). W dolinach Palusznicy i Grabi zachowały się plejstocenijskie terasy akumulacyjne o wysokościach względnych 2 – 4 m.

Najwyższy punkt wysokości bezwzględnej w gminie – ok.195,0 m. n.p.m. znajduje się w rejonie jej północnej granicy. Punkt najniższy 180,0 m.n.p.m. położony jest w miejscu przecięcia doliny Grabi z zachodnią granicą gminy. Różnica wynosi więc zaledwie 15,0 m, na przestrzeni ok. 9,5 km, co jest klasycznym dowodem nizinnego charakteru powierzchni.

3. 4. Warunki klimatyczne.

Wg klasyfikacji klimatycznej Polski W.Okołowicza, gmina Dobroń zaliczona jest, do środkowopolskiego regionu klimatycznego, położonego w strefie wpływów oceanicznych i kontynentalnych.

Decydujący wpływ na warunki klimatyczne wywiera napływ określonych mas powietrza. Nad Wysoczyzną Łaską najczęściej występują masy powietrza polarno-morskiego - 45 % dni w roku (latem do 60 %, wiosną ponad 30 %).

Średnia temperatura roku sięga 7,6°C. Najwyższe średnie temperatury miesięczne (w wieloleciu) występują w lipcu 18°C, a najniższe w styczniu -1,7°C.

Okres wegetacyjny trwa od 210 do 215 dni w roku (początek ok. 7 kwietnia, koniec ok. 4 listopada). Zima trwa przeciętnie 80 dni, lato – 98 dni. W roku przypada 34 - 37 dni gorących – z temperaturą powyżej 25°C i przeciętnie 40 dni mroźnych – z temperaturą nie wyższą niż 0°C.

Na obszarze gminy dominują wiatry zachodnie (powyżej 20% częstości) oraz północno i południowo zachodnie. Ogółem częstotliwość występowania wiatrów z kierunków zachodnich sięga 45%, a ich średnia prędkość dochodzi do 4,6 m/s. Częstotliwość występowania wiatrów wschodnich przekracza 10%.

Średnie roczne sumy opadów (z wielolecia), wahają się od 517 do 532 mm. Miesięczne maximum przypada w lipcu – 88 mm, minimum w styczniu – 30 mm i lutym – 25 mm. Przeciętna ilość dni z opadem w roku wynosi 156 dni, a średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w rejonie dochodzi do 62.

Najintensywniejsze zachmurzenie występuje w listopadzie i grudniu. Roczne maksimum zachmurzenia ogólnego notowane jest w grudniu i wynosi od 76 do 80% dni w miesiącu. Najbardziej pogodny jest wrzesień i sierpień.

W roku przypada średnio 47 dni pogodnych i 151 dni pochmurnych.

Usłonecznienie czyli ilość godzin ze słońcem w ciągu dnia, wywiera zasadniczy wpływ na warunki termiczne obszaru. Najwięcej ich występuje w lipcu – 367 h, maju – 328 h i sierpniu – 310 h. Najmniej w lutym – 28 h, grudniu – 29 h i listopadzie – 43 h.

Średnie roczne wartości wilgotności względnej powietrza na obszarze gminy wahają się w granicach 70 - 90%. W poszczególnych latach mogą być o 3-4% niższe lub wyższe. Do najbardziej wilgotnych miesięcy należą listopad, grudzień i styczeń – 87-90%, do najmniej wilgotnych – czerwiec i lipiec – 75-76%.

Równinny charakter rzeźby gminy, wyklucza większy wpływ tego czynnika na kierunki i siłę ruchu powietrza. Natomiast duże powierzchnie leśne – patrz rozdział

3.9 – w znaczącej mierze wpływają na modyfikację lokalnego klimatu, łagodząc (wyrównując), skrajne wartości składników klimatycznych obszaru.

3. 5. Wody powierzchniowe.

Gmina Dobroń znajduje się w całości w granicach dorzecza Warty (Odry). Główną rzeką gminy jest Grabia, która wraz ze swymi dopływami (największy z nich to Pałusznica), odprowadza do zlewni Widawki (Warty), wody powierzchniowe z ponad 90% powierzchni gminy. Niewielkie – północne enklawy gminy (rejon miejscowości Wymysłów), ciążą do zlewni Dobrzyńki (Neru).

Toteż przez teren gminy, przebiega dział wodny IV rzędu pomiędzy prawymi dopływami Warty - Widawką i Nerem.

Grabia ze swą stosunkowo wąską doliną, przecina południowo-zachodnie tereny gminy na kierunku SE – NW, odcinkiem swego środkowego biegu, od km 36+600 do km.47+100, o długości 10,5 km. Nieuregulowane koryto rzeki intensywnie meandruje, w dolinie liczne starorzecza. Brak zbiorników retencyjnych, wyrównujących nierównomierności przepływu sprawia, iż dolina rzeki (w szczególności 346 ha), należy do terenów zagrożonych powodziowo.

Pałusznica – główny gminny, prawobrzeżny dopływ Grabi, wykorzystuje obszerną, o płaskim 800-1400 m. szerokości dnie dolinę, przebiegającą na kierunku N – S przez centralną partię terenu gminy od Markówki po Mogilno Duże. Rzeka przepływając przez gminę od km 0+000 do km 13+800, odwadnia głównie rolne i leśne tereny, w znacznym stopniu – szczególnie w sąsiedztwie koryta – zmeliorowane (powierzchnia zmeliorowanych terenów gminy wynosi 941,2 ha, zdrenowanych – 405,3 ha, a długość rowów melioracyjnych – 71,1 km). Koryto Pałusznicy, jest na odcinku 10,86 km uregulowane.

Zgodnie z treścią załącznika nr 2 do rozporządzenia R.M. z dnia 17.12.2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz.U.nr 16/2003 poz.149), Pałusznica zaliczona została do tychże wód, istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa. Z kolei załącznik nr 3 do tego rozporządzenia, zalicza Grabię na całej długości, do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, w stosunku

do których wykonanie uprawnień skarbu państwa, powierza się marszałkom województw.

W gminie istnieją nieliczne zbiorniki wód powierzchniowych – stojących.

Stawy rybne występują w rejonie wsi Wymysłów Francuski (8,0 ha), dwa inne zbiorniki funkcjonują w Baryczy (11,2 ha) i w Ldzaniu („Talar” – 4,61 ha). Na terenach leśnych gminy, istnieje 13 niewielkich zbiorników, których łączna powierzchnia wynosi 17,24 ha.

3. 6. Wody podziemne.

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski, gmina Dobroń położona jest w obrębie makroregionu Środkowopolskiego.

Północne i północno-wschodnie obrzeża gminy wchodzą w zasięg kredowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (A.Kleczkowski) – Zbiornika Niecka Łódzka (GZWP nr 401 – Cr₁). Wody podziemne tego zbiornika to wody typu szczelinowo-porowego.

Na obszarze gminy występują dwa zasadnicze, użytkowe poziomy wodonośne – górnokredowy i czwartorzędowy.

Poziom górnokredowy tworzą szczeliny i spękania opok margli i wapieni cenomanu. Strop tych skał, zalega w gminie średnio na głębokości 16-30 m – patrz rozdział 3.2. Wody tego poziomu to wody infiltracyjne i subartezyjskie (pozostające pod ciśnieniem). Należą do wód słodkich, słabo zmineralizowanych, prawie twardych, chemicznie obojętnych. Wahania mineralizacji ogólnej mieszczą się w granicach 8 - 16 mg/l. Ich cechą jest podwyższona geogenicznie zawartość żelaza i manganu.

W gminie wykonano dotąd 23 studnie, ujmujące do eksploatacji poziom górnokredowy, których wydajności oscylują od 32 do 200 m³/h. Ujęcie wodociągu gminnego w Markówce, (składające się z 3 studni - 35,0, 35,5 i 35,0 m. głębokości), dysponuje zatwierdzonymi zasobami eksploatacyjnymi - 200 m³/h. Długość sieci wodociągowej gminy dochodzi do 100 km, a stopień zwodociągowania sięga 97% (w ramach realizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2007 wykonano 3,7 km sieci – Chechło Drugie, Dobroń,

Morgi, Przygoń, wybudowano zbiornik wody uzdatnionej – 500 m³ i zmodernizowano stację uzdatniania wody). Pobór wody wynosi średnio 610 m³/dobę, co oznacza istnienie znacznych nadwyżek wody. Wodociąg gminny zaopatruje w wodę kilkunastu odbiorców dzielnicy Klimkowizna w Pabianicach. Z kolei gminne miejscowości Barycz i Przygoń zaopatrywane są w wodę z sieci wodociągowej Łasku.

W latach 60-tych XX w. na gruntach miejscowości Chechło, zlokalizowane zostało, składające się z 5 studni ujęcie wód górnokredowych, mające zaopatrywać w wodę wodociągi miasta Pabianic, którego wydajność ustalono na 1000 m³/h. Ujęcie to zostało praktycznie zlikwidowane – pozostawiono jako rezerwową 1studnię.

Przypowierzchniowe wody czwartorzędowe, występują głównie w obrębie dolin, na głębokości od 0 do 2,0 m w piaskach i żwirach akumulacji rzecznej. Nie mają one szerszego, użytkowego znaczenia. Użytkowy poziom czwartorzędowy, który tworzą głównie fluwioglacjalne piaski i żwiry, występujące średnio na głębokościach do 30 m, jest wykorzystywany tylko przez niezwodociągowane zabudowania i obiekty – w gminie funkcjonuje 9 studni wierconych, o wydajnościach od 2 do 30 m³/h. Także i te wody są wodami infiltracyjnymi oraz odznaczają się geogenicznie podwyższoną zawartością żelaza i manganu.

Brak w profilu utworów czwartorzędowych ciągłych warstw utworów nieprzepuszczalnych, a także wysokie zaleganie stropu osadów kredowych, wywołuje istnienie kontaktu wód czwartorzędowych i górnokredowych.

3. 7. Wody geotermalne.

Gmina Dobroń położona jest w granicach Szczecińsko-Łódzkiego Okręgu geotermalnego Polski. Wody geotermalne tego okręgu, którego powierzchnia liczy 67 tys. km², występują w utworach mezozoicznych - kredy (na głębokościach 750-1050 m), jury (na głębokościach 900-2450 m) i triasu (na głębokościach 3140-5000 m). Łączne zasoby tych wód oceniane są na 2854 km³ – wód zawierających energię cieplną równoważną 18812 mln ton paliwa umownego na km², co wynosi średnio około 42 mln m³ wody/km², czyli 246 tys. ton paliwa umownego na km².

3.8. Gleby.

Gleby gminy Dobroń odznaczają się znaczną różnorodnością. Obecność na powierzchni obszaru utworów polodowcowych – patrz rozdział 3.2, powoduje, że przeważają gleby słabe (ponad 53% ogólnej powierzchni). Powstała na nich (głównie na słabych, wykształconych na luźnych piaskach glebach bielicowych, glebach bielicowych zglejonych i glebach brunatnych zdegradowanych), większość znacznych gminnych powierzchni leśnych – patrz niżej, rozdział 3.9.

Gleby III i IV klasy bonitacyjnej, zajmują 1844 ha, czyli 37,44% ich ogólnej powierzchni. Natomiast gleby III klasy bonitacyjnej – najlepszej w gminie – zajmują 445 ha tzn. 9,04% ich ogólnej powierzchni. Są to gleby brunatne lub bielicowe, wykształcone na glinach lekkich i piaszczystych. Zaliczane są do kompleksu pszennego, dobrego. Grupują się one wokół miejscowości Chechło I i II, Dobroń Mały, Mogilno Małe i Zakrzewki.

W dolinach Grabi, Pałusznicy i ich dopływów grupują się gleby hydrogeniczne – murszowe, torfowe oraz czarne ziemie i mady. Dolina Pałusznicy jest największym gminnym kompleksem łąk i pastwisk (w większości odwadnianych lub zmeliorowanych – patrz rozdział 3.5) – zajmują one 32,1% powierzchni gminy.

3.9. Szata roślinna.

Gmina Dobroń wg regionalizacji geobotanicznej W.Szafera, położona jest na obszarze Prowincji Środkowo-Europejskiej, Podprowincji Niżowo-Wyżynnej, Działu Bałtyckiego, Poddziału Pasa Wielkich Dolin i Krainy Wielkopolsko-Kujawskiej.

Lasy gminy zajmują powierzchnię 4079 ha, czyli 42,2% powierzchni gminy, co oznacza, że lesistość gminy należy do najwyższych w kraju. W lasach tych przeważa obecnie sosna (*Pinus silvestris*), zajmująca 93% powierzchni w lasach państwowych i 78,3% w lasach prywatnych, brzoza (*Betula pendula*) – odpowiednio 3,2% i 11,9%, tylko w lasach państwowych – modrzew polski (*Larix polonica*) – 1,3% i dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – 1,2% oraz tylko w lasach prywatnych – olsza czarna (*Alnus glutinosa*) – 7,8%.

W lasach tych spotykanych jest 13 typów siedliskowych. Dominują siedliska:

- w lasach państwowych - boru świeżego, mieszanego świeżego i mieszanego wilgotnego, występujące na 76% ich powierzchni,
- w lasach prywatnych – boru świeżego, suchego i mieszanego, występujące na 78,1% ich powierzchni.

Wszystkie powierzchnie leśne gminy Dobroń, zaliczone są do kategorii lasów ochronnych – jako położone w granicach aglomeracji łódzkiej, w tym wodo i glebochronnych (ochrona zasobów wodnych, poprawa wilgotności gleb), niezależnie od swych gospodarczych funkcji.

Obszar gminy znajduje się poza zasięgiem Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska, stanowiącej część składową Europejskiej Sieci Ekologicznej „ECONET”. Nie zmienia to faktu, że doliny Grabi, Pałuszniczy i pozostałych drobnych cieków, tworzą sieć lokalnych korytarzy ekologicznych, o cennych walorach krajobrazowych. W połączeniu z obfitością powierzchni leśnych i bagiennych oraz pól wydmych – patrz rozdział 3.3, stwarza to warunki dla zachowania różnorodności przyrodniczych siedlisk, a tym samym gatunków gminnej flory i fauny.

Stąd też występują tu liczne gatunki roślin rzadkich i chronionych jak bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), długosz królewski (*Osmonda regalis*), grzybień północny (*Nymphaea candida*), łączeń baldaszkowy (*Butomus umbellatus*), marek szerokolistny (*Sium latifolium*), mietlica psia (*Agrostis canina*), okrężnica bagienna (*Hypochaeris palustris*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), przygielka biała (*Rhynchospora alba*), torfowiec odgięty (*Sphagnum fallax*), turzyca nitkowata (*Carex lasiocarpa*) oraz widłaki: wroniec (*Lycopodium selago*), jałowcowy (*L. amotinum*), goździsty (*L. clavatum*) i torfowy (*L. inundatum*), a także wełnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*) i włosienicznik błotny (*Batrachium aquatile*).

Dla ochrony cennych siedlisk, gatunków flory i fauny jak i krajobrazu, utworzono w granicach gminy, kilka obszarowych, prawnych form ochrony przyrody, których ogólna powierzchnia liczy 715 ha, czyli zaledwie 7,5% powierzchni gminy. Południowe fragmenty gminy, znajdują się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Środkowej Grabi” utworzonego w 1988 r. dla ochrony krajobrazu i

cennych powierzchni leśnych i łąkowych stanowiących siedliska flory i fauny (projektuje się zmianę jego nazwy na Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiański OChK, wraz z korektą granic).

Natomiast w granicach gminy pozostają Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe:

- „Dolina Grabi” o powierzchni 411 ha (projektuje się zmianę nazwy na ZPK Młynów nad Grabią wraz z korektą granic),
- „Mogilno” o powierzchni 68,6 ha, dla ochrony wydmy i pokrywającego je drzewostanu,
- „Dobroń” o powierzchni 221,4 ha, dla ochrony wydmy i torfowisk,

a także pięć użytków ekologicznych, dla ochrony cennych siedlisk śródlęsnych – ekosystemów wodno-błotnych (cztery na terenie leśnictwa Mogilno i jedno na terenie leśnictwa Poleszyn) o ogólnej powierzchni 9,28 ha oraz pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 310 cm obwodu, w Dobroniu Poduchownym, przy ul. Sportowej,
- Dąb szypułkowy, 425 cm obwodu, w parku wiejskim Dobronia Poduchownego,
- Dąb szypułkowy, 275 cm obwodu, w Orpelowie,
- Grab zwyczajny (*Carpinus betulus*), 260 cm obwodu, w parku wiejskim Dobronia Poduchownego,
- Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), 528 cm obwodu, w Ldzaniu obok młyna wodnego,
- Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), 260 cm obwodu, obok kościoła p.w. Św. Wojciecha w Dobroniu Poduchownym,
- Grupa 10 lip drobnolistnych, Od 90 do 215 cm obwodu, w parku wiejskim Dobronia Poduchownego,
- Bagno śródleśne „Duża Woda”, o powierzchni 6,04 ha w leśnictwie Mogilno.

Bogactwo siedlisk i obecność w nich gatunków wymienianych w Dyrektywie Siedliskowej UE – patrz niżej, rozdział 3.10, zdecydowała o **projektowanym utworzeniu Obszaru NATURA 2000 - obszaru ochrony siedlisk (SOO), pod nazwą „Grabia”, w terminie do 2009 r.** Ma on obejmować dolinę rzeki w granicach powiatów bełchatowskiego, łaskiego i pabianickiego (**gmina Dobroń**), o ogólnej powierzchni 1699,2 ha.

Powierzchnię gminnych, zorganizowanych terenów zielonych tworzą:

- Park wiejski w Dobroniu Poduchownym o powierzchni 3,34 ha z bogatym drzewostanem (dąb szypułkowy, klon zwyczajny, lipa drobnolistna, olcha czarna, brzoza brodawkowata (*betula verrucosa*), grochodrzew (*Robinia pseudoacacia*).
- Drzewostan czterech cmentarzy (Chechło, Dobroń, Wymysłów Piaski i Wymysłów Francuski).

3.10 . Świat zwierzęcy.

Gmina Dobroń dzieląca 2 ośrodki miejskie Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej – Łask i Pabianice, odznacza się występowaniem tych gatunków fauny, które dostosowały się do swoistego - podmiejskiego i wiejskiego układu biocenotycznego. Wśród owadów, są to pospolite szkodniki: mól ubraniowy (*Tineolla biselliella*), rybnik cukrowy (*Lepisma saccharina*), prusak (*Blattella germanica*), karaluch (*Blatta orientalis*), czy pająki z rodzajów *Pholcus* i *Tegenaria*.

„Zadomowione”, powszechnie występujące ssaki obszaru to: szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), mysz domowa (*Mus musculus*), kuna domowa (*Martes foina*) oraz niektóre gatunki nietoperzy. Spotykane są także łasica (*Mustela nivalis*) i tchórz (*Mustela putorius*).

Jednak bogactwo siedlisk przyrodniczych obszaru – patrz wyżej rozdział 3.9, niesie za sobą różnorodność gatunków wolno żyjącej fauny, przede wszystkim ptaków, których ponad 100 gatunków występuje na terenach gminy, m.in. rzadko spotykanych, jak bocian czarny (*Ciconia nigra*), czapla biała (*Ardea cinerea*), jastrząb (*Accipiter gentilis*), krogulec (*Accipiter nisus*), kukułka (*Cuculus canorus*), lelek (*Caprimulgus europaeus*), łyska (*Fulica atra*), słonka (*Scolopax rusticola*) i zimorodek (*Alcedo atthis*). Liczne są także owady - ilość ich gatunków nie ustępuje innym rejonom Polski środkowej.

W wodach Grabi i zachowanych młynówkach, żyje około 30 gatunków ryb. Najczęściej spotykane to brzana (*Barbus barbus*), certa (*Vimba vimba*), okoń (*Perca fluviatilis*), szczupak (*Esox lucius*), płoć (*Rutilus rutilus*), miętus (*Lota lota*), leszcz (*Abramis brama*) i ciernik (*Gasterosteus aculeatus*).

Ssaki reprezentowane są m.in. przez daniela (*Dama dama*), dzika (*Sus scrofa*), jeża (*Erinaceus europaeus*), sarnę (*Capreolus capreolus*), lisa (*Vulpes vulpes*), łosia (*Alces alces*) – wypuszczanego na wolność z hodowli w Puszczy Kampinoskiej, zająca (*Lepus capensis*), kreta (*Talpa europaea*), ryjówki – aksamitną (*Sorex araneus*) i malutką (*S. minutus*), i wiewiórkę (*Sciurus vulgaris*). Charakterystyczne płazy terenów gminy to żaby - jeziorkowa (*Rana lessonae*), śmieszka (*R. ridibunda*) i wodna (*R. esculenta*). Gady to jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), zaskroniec (*Natrix natrix*) i żmija zygzakowata (*Vipera berus*).

Dolina Grabi jest także siedliskiem gatunków wymienianych w Dyrektywie Siedliskowej UE. Są to – ze ssaków: wydra (*Lutra lutra*), z ryb: koza złotawa (*Sabanajewia avrata*), kóзка (*Cobitis taenia*), minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*), minóg ukraiński (*Eudontomyzon mariae*) i piskorz (*Misgurnus fossilis*), z płazów: kumak nizinny (*Bombina bombina*), a z bezkręgowców: zatoczek łamliwy (*Anisus vorticerlus*).

4.0. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

4.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Z gminnej sieci kanalizacyjnej korzysta w Dobroniu blisko 1400 mieszkańców, co stanowi zaledwie 15% ogółu ludności. Pozostali - mieszkańcy budynków nie podłączonych do tej sieci i większość podmiotów gospodarczych, odprowadzają ścieki do bezodpływowych, okresowo opróżnianych zbiorników. Kanalizacja gminna o ogólnej długości ponad 14,0 km, jest także odbiornikiem ścieków wytwarzanych przez część podmiotów gospodarczych gminy i gminny ośrodek zdrowia. Kieruje ona ścieki do zlokalizowanej w Dobroniu Poduchownym (Zakrzewki), uruchomionej w 1998 r. gminnej, biologicznej oczyszczalni ścieków typu Ecolo-chief-10M, o przepustowości 350 m³/dobę.

Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rowu melioracyjnego R21 o długości 260m, a nim do Pałusznicy (i w konsekwencji do Grabi). Pozwolenie wodno-

prawne (Decyzja Nr 491/05 z dnia 30 grudnia 2005 r), ustaliło następujące parametry oczyszczonych ścieków:

- BZT₅ - 25 mg O₂/l i poniżej,
- ChZT_{Cr} - 125 mg O₂/l i poniżej,
- Zawiesina ogólna - 35 mg/l

Oczyszczalnia aktualnie pracuje na granicy obciążeń hydraulicznych i obciążeń ładunkami zanieczyszczeń wyrażonymi powyższymi wskaźnikami.

Gmina nie posiada sieci kanalizacji deszczowej.

Grabia na obszarze gminy, winna docelowo odpowiadać normom I klasy czystości (wg tzw. starej klasyfikacji obowiązującej do 2002 r.). Natomiast wody Pałusznicy, powinny osiągać II klasę czystości.

Badania prowadzone od 1995 r. w tzw. sieci monitoringu regionalnego, wykazywały we wszystkich stanowiskach pomiarowych ponadnormatywne zanieczyszczenie Grabi (wg tzw. starej klasyfikacji obowiązującej do 2002 r.). Natomiast w latach 2002/2008, rzeka badana w punktach pomiarowych powyżej ujścia Pałusznicy i oceniana wg **tzw. nowej klasyfikacji** wykazuje niezmiennie IV – nie zadowalającą klasę czystości, a poniżej tego ujścia III – zadowalającą oraz IV klasę. Na taki stan rzeki wpływają głównie ścieki innych miast i gmin odprowadzających ścieki do Grabi powyżej Dobronia i poniżej Dobronia. Nadto całość górnej zlewni Grabi, zlokalizowana jest na terenach o wybitnie rolniczym charakterze. Obecność na tym obszarze zakładów rolnych i przemysłu spożywczego (przetwórstwo mięsne, roślinne, hodowle itp.) oraz spływy powierzchniowe z terenów rolnych, składają się na całość źródeł zanieczyszczenia Grabi i jej dorzecza.

Rozporządzeniem Nr 7/05 Wojewody Łódzkiego z dnia 16.05.2005 r. ze zmianą zawartą w Rozporządzeniu Nr 15/05 z 8.07.2005 r. została utworzona aglomeracja Dobroń. Potrzeba modernizacji oczyszczalni (wywołana koniecznością uzyskania właściwego stopnia redukcji azotu i fosforu), spowodowała umieszczenie oczyszczalni tej aglomeracji, w treści zaktualizowanego przez Radę Ministrów w dniu 7.06.2005 r.– Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, wg którego **termin spełnienia przez gminę wymagań w zakresie oczyszczania**

ścieków, został określony na rok 2008, a docelowa przepustowość oczyszczalni - na 700 m³/dobę (co nie zostało zrealizowane).

Program ten określił równocześnie terminy i zakres rozbudowy sieci kanalizacyjnej, pozostającej w zasięgu oczyszczalni. Są one następujące:

- wybudowanie do 2015 r. – 13,6 km sieci.

W projekcie nowelizującym ten program w 2008 r. utrzymana jest docelowa przepustowość oczyszczalni w Dobroniu przy ul. Zakrzewki (700 m³/dobę), natomiast terminy i zakres rozbudowy kanalizacji, ustalono jak następuje:

- wybudowanie w latach 2007-2010 - 3,8 km sieci,
- wybudowanie w latach 2011-2013 – 6,0 km sieci oraz 3 przepompowni ścieków,
- wybudowanie w latach 2014-2015 – 3,8 km sieci

Jest to niezbędny zakres rozbudowy sieci kanalizacyjnej, dla uzyskania wymaganego efektu oczyszczenia ścieków aglomeracji Dobronia, bowiem zanieczyszczenie wód powierzchniowych gminy, wynikające z niedostatecznego wyposażenia w urządzenia do transportu i oczyszczania ścieków, a także z braku skutecznego gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów – patrz niżej, rozdział 4.5, jest jedną z najistotniejszych barier zrównoważonego rozwoju obszaru. W ramach realizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2007 wykonano tylko 3,7 km kanalizacji (Dobroń-Chechło) i przygotowano projekt rozbudowy (modernizacji) gminnej oczyszczalni ścieków.

4.2. Zanieczyszczenie wód podziemnych.

Zagrożenie i degradacja wód podziemnych w gminie mają jak dotąd zasięg lokalny, jakkolwiek wody te są rzeczowo, jak i potencjalnie, stale zagrożone. Wynika to z braku pełnego systemu kanalizacyjnego w gminie, jak i niedostatków systemów kanalizacyjnych na obszarze powiatu pabianickiego, **jak i z braku skutecznego oraz pełnego (kompleksowego), gminnego systemu zwalczania odpadów – patrz niżej, rozdział 4.5,** czego skutki pozostają bezpośrednim zagrożeniem wód podziemnych. Zagrożenie to wywoływane jest także przez

migrację zanieczyszczeń, wskutek nadmiernego dawkowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin przez rolnictwo,

Mimo istniejących zagrożeń, badania jakości wód podziemnych, prowadzone od 2000 r. wykazują jak dotąd, generalnie zmienną - dobrą lub średnią jakość wody, we wszystkich użytkowych poziomach wodonośnych gminy i powiatu. Wody te zachowują jakość od klasy II (jakość dobra), do III klasy (zadawalającej). Przy tym jakość wody w części punktów pomiarowych jest ustabilizowana.

4.3. Stan zanieczyszczenia powietrza.

W gminie Dobroń funkcjonuje ponad 400 podmiotów gospodarczych, z których 70% zlokalizowanych jest w miejscowościach Dobroń, Dobroń Mały oraz Chechło Pierwsze i Chechło Drugie. Wśród nich nie ma podmiotów, zaliczanych do znacząco oddziałujących na stan czystości powietrza.

Wraz z budownictwem mieszkaniowym i zagrodowym gminy oraz drogą nr 14, są to główne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ich uciążliwość wynika stąd, iż tworzą one w 100% emisję niską, a także stąd, iż podstawowym nośnikiem energii cieplnej dla całości obiektów gminy, jest węgiel i jego pochodne. Choć bowiem długość sieci gazowej gminy przekracza 23 km, pozwala to wszakże na pokrycie potrzeb, zaledwie nieco ponad 20% potencjalnych odbiorców.

Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie, szacowana jest następująco (w Mg/rok):

pyły	-	400,0
dwutlenek siarki	-	790,0
dwutlenek azotu	-	235,0
tlenek węgla	-	350,0

Zgodnie z obowiązującymi od roku 2002 zasadami klasyfikacji powietrza (prowadzonej przez WIOŚ w Łodzi), cały powiat pabianicki (tzn. obszar tworzący strefę o kodzie 3.10.12.08, a równocześnie wchodzący w części w skład aglomeracji łódzkiej), ze względu na stan zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, pyłem, ołowiem, węglowodorami, tlenkiem węgla i ozonem, został w 2006 r. zaliczony do klasy C tj. strefy, w której poziomy

stężeń – **wyłącznie stężenia pyłu zawieszonego PM10 i ozonu (O₃)**, przekracza wartości dopuszczalne, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programu naprawczego także w skali szerszej niż miasto, powiat i województwo (czyli programu ogólnokrajowego, bowiem eliminacja nadmiernych stężeń ozonu nie jest możliwa w skali lokalnej).

Z kolei roczna klasyfikacja uwzględniająca kryteria ustanowione w celu ochrony roślin (ze względu na pozostające w normie stężenia SO₂, NO_x i O₃), pozwoliła na zakwalifikowanie powiatu pabianickiego, do klasy ogólnej A.

4.4. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.

Brak większych obiektów przemysłowych w gminie, wyklucza zagrożenie hałasem przemysłowym. Jedynym znaczącym źródłem hałasu jest wyłącznie hałas komunikacyjny (kołowy), odczuwalny głównie w otoczeniu dróg, w szczególności tych, które są fragmentami przebiegających przez gminę dróg krajowych.

Na terenie gminy, funkcjonują odcinki następujących dróg publicznych:

- droga krajowa nr 14 Łódź – Wrocław, przecinająca centralnie gminę na kierunku ENE – WSW,
- droga krajowa nr 12 Łask – Piotrków Tryb, której odcinek przebiega wzdłuż południowej granicy gminy.

Ponadto teren gminy przecina równoległa do drogi nr 14, trasa linii kolejowej Warszawa – Łódź – Wrocław.

Badania emisji hałasu, wytwarzanego przez ruch kołowy tych dróg wykazały, że największe natężenie ruchu kołowego, występuje na drodze nr 14 w porze dziennej i przekracza 1000 pojazdów/h. Pomierzony równoważny poziom hałasu wynosił – w porze dziennej 74,3 – 75,6 dB(A), a w porze nocnej 70,7 – 72,1 dB(A). Równoważny poziom hałasu, wytwarzanego przez linię PKP – kształtował się w porze dziennej, na poziomie 68,0 – 77,0 dB(A).

Hałas taki, jest hałasem ponadnormatywnym i kwalifikującym klimat akustyczny terenów sąsiadujących z drogami i linią PKP, jako uciążliwy dla mieszkańców.

Dodatkową jego uciążliwością jest ciągłość występowania – zarówno w czasie dnia jak i nocy.

Źródłami szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego, są w granicach gminy, napowietrzne – przesyłowe linie elektroenergetyczne 110 kV (Pabianice-Zelów i Rypułowice-Łask) i 220 kV Rogowiec-Rypułowice, a także lokalne – 15 kV. W ich strefach oddziaływania, zabronione jest sytuowanie budownictwa mieszkaniowego lub obiektów przeznaczonych do stałego przebywania ludzi. Jedynym dokumentem gminy, skutecznie egzekwującym te zakazy, może być miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

4.5. Zagrożenie środowiska przez odpady.

Odpady komunalne gminy Dobroń są unieszkodliwiane poprzez ich wywożenie, na zorganizowane składowiska takich odpadów, zlokalizowane poza granicami gminy (Dylów i Kamieńsk).

Pierwsza edycja Planu Gospodarowania Odpadami gminy Dobroń (PGO), wykonana została w maju 2004 r. i przyjęta Uchwałą Nr XVIII/121/2004 Rady Gminy w Dobroniu, z dnia 24.06.2004 r. Z kolei zasady zbiórki i wywozu odpadów komunalnych uregulowane zostały w treści „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Dobroń”, zatwierdzonego Uchwałą Nr XXXII/211/2005 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 7.12.2005 r.

Wiadomym jest, iż na terenie gminy wytwarzane były i są następujące rodzaje odpadów:

- odpady komunalne,
- odpady z rolnictwa, sadownictwa, leśnictwa
- oleje odpadowe
- odpady opakowań z tworzyw sztucznych, papieru, szkła, metalu itp.
- odpady różne, w tym niebezpieczne; wyeksploatowane pojazdy, zużyte urządzenia, akumulatory itp.
- odpady budowlane
- odpady mineralne (ziemia, kamienie, popioły itp.),
- odpady wielkogabarytowe.

Ilość wytworzonych gminnych, (niesegregowanych), odpadów komunalnych w okresie lat 2004-2007, wahała się w granicach 901,6 – 979,9 Mg/rok. Ogólna ilość pojemników przeznaczonych na gromadzenie odpadów wynosiła na koniec 2007r. – 1465 szt. Ponadto dla działek letniskowych w miejscowościach Barycz i Ldzań, wprowadzana jest w okresie letnim sprzedaż worków foliowych na odpady, wywożone 1 raz w tygodniu.

Odpady te zbierane są także w okresie maj – październik z terenów licznych w gminie działek letniskowych.

Nie mniej ilość podpisanych umów na usuwanie tych odpadów (ustawianie pojemników na odpady itp.) obejmuje tylko około 61%, posesji gminnych, które powinny spełniać ten obowiązek.

Szacuje się, że na terenie gminy powstaje – 11,6 Mg/rok odpadów niebezpiecznych oraz 2,66 Mg/rok odpadów zawierających zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne.

Nie zorganizowano dotąd systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych, zawartych w strumieniu odpadów komunalnych (m.in. nie utworzono – mimo ujęcia tego zadania w treści Gminnego Planu Gospodarki Odpadami – PGO, na lata 2004-2007 – gminnego punktu zbierania odpadów niebezpiecznych).

Na zlecenie gminy firma Eko – Region, obsługuje system gminnej segregacji odpadów. Selektywna ich zbiórka przebiega przy pomocy 15 zestawów do segregacji odpadów po 3 pojemniki w każdym – na opakowania plastikowe, na szkło białe i na szkło kolorowe. Na koniec 2007 r. tylko 7,6% wytwarzanych odpadów, objętych zostało tym systemem.

Dwa razy w roku (wiosna, jesień), przeprowadzana była zbiórka odpadów wielkogabarytowych – przez firmę Eko – Region.

Odbiór padłych zwierząt (3,96 Mg w 2007 r.), wykonuje na zlecenie gminy firma „Hetman”.

Jak na terenie całego kraju, tak i w gminie Dobroń istotnym problemem są odpady zawierające azbest, będące wynikiem prac rozbiórkowych, usuwania eternitowych pokryć dachowych itp. – ich ilość (konieczna do usunięcia), oceniana jest w 2008r. na 69664 m². Rada Gminy w Dobroniu – Uchwałą Nr XVI/133/2008 z dnia 26.06.2008 r. przyjęła program usuwania tych odpadów z terenu gminy.

Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady przemysłowe (np. Jantoń S.A i S.K. – producent win w Dobroniu), unieszkodliwiają wytwarzane odpady w sposób i na zasadach określonych w decyzjach (pozwoleniach) organów ochrony środowiska, rozstrzygających o sposobie postępowania z wytworzonymi odpadami (Prawo ochrony środowiska, ustawa o odpadach).

W praktyce – wykonanie przedsięwzięć określonych w PGO gminy na lata 2004-2007, nie przebiegało zadowalająco. Najistotniejsze niedociągnięcia to nie objęcie zorganizowanym odbiorem odpadów blisko 40% gminnych posesji (obiektów) i tylko fragmentaryczna selektywna zbiórka odpadów. Brak „szczelności” gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów, wyrażał się najdotkliwiej powstawaniem nielegalnych „dzikich” wysypisk, zaśmiecaniem gminnych terenów leśnych, rowów przydrożnych itp. (tylko w 2003 r. na 36 zidentyfikowanych o ogólnej powierzchni 232 tys. m² - zlikwidowano 11 takich wysypisk o ogólnej powierzchni 10 tys. m²; w 2 z nich – w Mogilnie Dużym, miąższość nagromadzonych odpadów przekraczała 300 m !).

W sumie – w okresie obowiązywania gminnego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2004 - 2007 – **nie został zorganizowany skuteczny, gminny system unieszkodliwiania odpadów.** Brak takiego pełnego systemu zbiórki, segregacji i odzysku całości odpadów komunalnych, powoduje albo ich niewłaściwe przechowywanie, albo celowe porzucanie. Znaczna część odpadów komunalnych – nieselekcjonowanych, ulega niedozwolonemu spalaniu w domowych kotłowniach.

W rezultacie - unieszkodliwianie odpadów pozostaje nadal obok odprowadzania i oczyszczania ścieków, głównym problemem ochrony środowiska obszaru gminy Dobroń. Skutki stanu istniejącego pozostają poważnym zagrożeniem środowiska – głównie dla wód powierzchniowych i podziemnych – patrz wyżej, rozdziały 4.1 i 4.2.

Sukcesywne i konsekwentne wdrażanie przyjętego przez Radę Gminy planu gospodarowania odpadami, jest kluczowym warunkiem skutecznego unieszkodliwiania odpadów, jak i zachowania wymaganych standardów ochrony środowiska przed odpadami.

5.0. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z USTALEŃ GMINNEGO PLANU GOSPODAROWANIA ODPADAMI NA LATA 2008-2012 ORAZ PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ W TREŚCI TEGO DOKUMENTU.

5.1. w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Generalne ustalenia gminnego planu gospodarowania odpadami, przewidują m.in. w okresie do końca 2010 roku :

- objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych wszystkich (100%) mieszkańców gminy (obowiązek gromadzenia odpadów komunalnych w miejscach wyznaczonych w każdej nieruchomości, z sukcesywnym wprowadzaniem ich segregacji), co powinno wyeliminować niedozwolone spalanie odpadów w domowych kotłowniach i paleniskach,
- wywóz całości odpadów komunalnych w systemie zorganizowanym przez gminę,
- eliminację niekontrolowanego porzucania (składowania odpadów na t. zw. „dzikich” składowiskach),

co wraz z całością pozostałych – ujętych w PGO działań – przewidywanych do wykonywania do 2012 roku, zapewnia iż zaprojektowany w treści PGO, gminny system unieszkodliwiania odpadów, **nie może wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza ani obszaru gminy, ani jej otoczenia.**

5.2. w zakresie ochrony zasobów wodnych oraz emisji zanieczyszczeń do wód lub do ziemi

Zadania przyjęte do wykonania w treści Planu Gospodarki Odpadami na okres lat 2008-2017, obejmują m.in:

- objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych wszystkich (100%) mieszkańców gminy – do końca 2010 r.,
- wywóz całości odpadów komunalnych w systemie zorganizowanym przez gminę – do końca 2010 r.,

- uruchomienie selektywnej zbiorki odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji – do końca 2010 r.,
- ograniczenie ilości składowanych (wywożonych na składowiska) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, od 75% w 2010 r., do 50% w 2013 i 35% w 2020 r.,
- eliminacja niekontrolowanego składowania odpadów (dzikich wysypisk), do końca 2010 r.,
- ograniczenie deponowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne do wielkości - nie więcej niż 81% w roku 2010 oraz nie więcej niż 63% w roku 2018.

Reasumując – zadania te – w połączeniu z pozostałymi zadaniami i działaniami Planu Gospodarowania Odpadami (patrz niżej, rozdział 5.3), wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia wód i ziemi, powodowanego kontrolowanym i niekontrolowanym składowaniem odpadów w środowisku – w szczególności na powierzchni gleby i ziemi. Przeciwnie – ich realizacja powinna spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych obszaru i czystości gleby oraz powierzchni ziemi.

5.3. W zakresie unieszkodliwiania odpadów i zanieczyszczania gleby lub ziemi.

W tym zakresie Gminny Plan Gospodarowania Odpadami (PGO), na lata 2008-2012, przewiduje:

- objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych wszystkich (100%) mieszkańców gminy (obowiązek gromadzenia odpadów komunalnych w miejscach wyznaczonych w każdej nieruchomości, z sukcesywnym wprowadzaniem ich segregacji) – do końca 2010 r.,
- wywóz całości odpadów komunalnych w systemie zorganizowanym przez gminę – do końca 2010 r.,

- uruchomienie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji – do końca 2010 r.,
- rozbudowę selektywnej zbiórki odpadów o makulaturę i szkło kolorowe – do końca 2010 r.,
- ograniczenie ilości składowanych (wywożonych na składowiska) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, od 75% w 2010 r., do 50% w 2013 i 35% w 2020 r.,
- eliminacja niekontrolowanego składowania odpadów (dzikich wysypisk), do końca 2010 r.,
- ograniczenie deponowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne do wielkości - nie więcej niż 81% w roku 2010 oraz nie więcej niż 63% w roku 2018.
- osiągnięcie w roku 2010 następujących limitów odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów: opakowań z papieru i tektury – 50%, opakowań ze szkła – 45%, opakowań z tworzyw sztucznych – 30%, opakowań metalowych – 45%, opakowań wielomateriałowych – 30%, odpadów wielkogabarytowych – 50%, odpadów budowlanych – 40%, odpadów niebezpiecznych (z grupy odpadów komunalnych) – 20% a w roku 2014 – odpowiednio: 60%, 60%, 22,5%, 50%, wielkogabarytowych – 55%, budowlanych od 50 do 80%, niebezpiecznych – 55%,

a równocześnie:

- kontrolę (przez gminę) stanu (ilości) umów zawieranych przez właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady,
- doskonalenie ewidencji wytwarzanych, odzyskiwanych i unieszkodliwianych odpadów komunalnych,
- zwiększanie ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

Całość powyższych działań i zadań **jest zgodna z treścią implementowanych do treści ustawy z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 39/2007 poz.251), Dyrektyw UE:**

- Rady 75/442/EWG z dnia 15.07.1975 r. w sprawie odpadów,
- Rady 91/689/EWG z dnia 12.12.1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Rady 1999/31/WE z dnia 26.04.1999 r. w sprawie składowania odpadów,

- Rady 75/439/EWG z dnia 15.07.1975 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych,
- Komisji 91/157/EWG z dnia 18.03.1991 r. w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne,
- Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20.12.1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
- Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27.01.2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Plan Gospodarowania Odpadami nie precyzuje kosztów całości zamierzeń, ani środków (ewentualnych obiektów i urządzeń), przy pomocy których możliwa będzie realizacja tych działań.

PGO rozstrzyga równocześnie (w nawiązaniu do założeń PGO Województwa Łódzkiego), iż podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinien być wybudowany – w skali regionalnej – zakład zagospodarowywania odpadów, oparty m.in. o kryteria najlepszych dostępnych technik.

W ocenie PGO powinna to być instalacja przetwarzająca i unieszkodliwiająca odpady – w skali ponad gminnej - regionalnej - rejonowej (kompostownia, sortownia, demontaż, termiczne unieszkodliwianie i składowanie). Stosownie do założeń wojewódzkiego PGO, zwraca także uwagę na możliwość powoływania wspólnych - międzygminnych struktur dla realizacji i eksploatacji zakładów gospodarowania odpadami (tworzenie związków komunalnych lub spółek prawa handlowego), lub zawierania umów międzygminnych (porozumień komunalnych), których celem jest zwalczanie odpadów.

PGO na lata 2008-2012 – nie ujmuje ponownie zadania określonego w PGO na lata 2004-2007 i nie zrealizowanego – tj. organizacji i uruchomienia gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych. W treści PGO brak uzasadnienia tego faktu.

PGO kładzie zdecydowany nacisk na konieczność uruchomienia i sukcesywnego oraz konsekwentnego prowadzenia działalności edukacyjnej i popularyzacyjnej wśród mieszkańców gminy, w zakresie unieszkodliwiania poszczególnych rodzajów odpadów – w tym m.in. odpadów niebezpiecznych i zawierających

azbest, jak również wprowadzania środków finansowych – zachęcających do segregowania (selekcji) odpadów lub ich usuwania (odpady zawierające azbest).

Terminy przyjęte w zakresie realizacji poszczególnych zadań do roku 2010 mogą zostać wydłużone do roku 2012 w związku z uwarunkowaniami ekonomicznymi, jak również personalnymi w Gminie Dobroń.

W sumie – zapisy Gminnego Planu Gospodarki Odpadami (łącznie z zapisami towarzyszącemu PGO - Gminnego Programu Ochrony Środowiska), na okres lat 2008-2012, nie stwarzają możliwości wzrostu zagrożenia wywołanego przez odpady dla terenu gminy i otaczających ją obszarów. Efektywne opanowanie i sukcesywna minimalizacja tego zagrożenia, jest uzależniona (uwarunkowana), od zakresu i tempa realizacji, określonych tym dokumentem działań i zadań. Sprowadzają się one bowiem do utworzenia skutecznego, nakazanego prawem, gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów.

5.4. W zakresie emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych.

Zakres zadań i działań sprecyzowanych w treści Planu Gospodarowania Odpadami Gminy Dobroń, nie stwarza możliwości powstawania na obszarze gminy (jak i poza nim), jakichkolwiek źródeł ponadnormatywnego hałasu, bowiem **PGO nie przewiduje sytuowania na obszarze gminy obiektów lub instalacji unieszkodliwiających odpady**, których działanie mogłoby być źródłem ponadnormatywnego hałasu (lub promieniowania elektromagnetycznego), przenikającego do środowiska.

Zwiększona – w stosunku do stanu obecnego, częstotliwość wywozu odpadów, która wystąpi z końcem 2010 roku, jako konsekwencja objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym odbiorem odpadów (patrz wyżej, rozdział 5.3), nie może spowodować pogorszenia klimatu akustycznego obszaru. Hałas o natężeniu ponadnormatywnym, wytwarzany przez tabor samochodowy, wywożący odpady, jest bowiem wyłącznie hałasem incydentalnym – **chwilowym**.

5.5. W zakresie występowania poważnych awarii.

Na obszarze gminy Dobroń nie występują obiekty (ani nie przewiduje się ich lokalizacji, w toku realizacji zadań wynikających z treści Planu Gospodarowania Odpadami – patrz wyżej rozdział 5.3), zaliczane do zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka (art. 248 Prawa ochrony środowiska). Toteż PGO – z braku potrzeby nie określa – niezbędnych działań zapobiegawczych (niezależnie od tego określanie takich ewentualnie niezbędnych działań, wchodzi w zakres gminnego Programu Ochrony Środowiska, a nie Planu Gospodarowania Odpadami.

W takiej sytuacji, ryzyko wystąpienia poważnej awarii – w rozumieniu prawa ochrony środowiska - może w gminie wystąpić wyłącznie w wyniku transportu (tranzyt) przez jej obszar, substancji lub materiałów niebezpiecznych, kwalifikowanych jako odpady. Zdarzenia takie pozostają poza sferą Planu Gospodarowania Odpadami.

5.6. W zakresie wykorzystywania zasobów środowiska i niekorzystnego przekształcania terenu.

W tym zakresie całość działań i zadań sformułowanych przez Gminny Plan Gospodarowania Odpadami na lata 2008-2012 – patrz wyżej rozdziały 5.1, 5.2 i 5.3, mających na celu m. in. ochronę gleb, lasów i zasobów przyrody, sprowadzających się w szczególności do:

- minimalizacji ilości odpadów składowanych w środowisku,
- likwidacji i rekultywacji „dzikich wysypisk” odpadów,
- zapobieganiu i zwalczaniu niekontrolowanego i zabronionego porzucania i składowania odpadów w środowisku,

W sumie działania i zadania gminnego Planu Gospodarowania Odpadami, wyczerpują w zadawalającej wielkości, skalę tych działań i zadań, niezbędną dla skutecznej ochrony zasobów środowiska gminy i jej krajobrazu, przed zagrożeniami wywoływanymi niewłaściwą gospodarką odpadami. Nadto realizacja działań i zadań określonych w PGO – sprowadzając się do

utworzenia gminnego systemu skutecznego unieszkodliwiania odpadów, umożliwia w części nie tylko ochronę tych zasobów ale i ich wzbogacanie.

6.0. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ GMINNEGO PLANU GOSPODAROWANIA ODPADAMI, NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU.

Zasadniczymi celami polityki gminy Dobroń, istotnymi z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska – w tym także ochrony przed zagrożeniami wytwarzanymi przez odpady i zbieżnymi z treścią Programów rozwoju lokalnego Powiatu Pabianickiego jak i Gminy na lata 2008-2012, są:

- kształtowanie związków gminy z jej otoczeniem,
- równoważenie rozwoju przestrzennego,
- rozwój infrastruktury,
- modernizacja i restrukturyzacja zabudowy,
- kreowanie wysokiej jakości środowiska i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wzbogacanie zasobów przyrodniczych gminy i zapewnianie warunków ochrony i kształtowania środowiska,
- planowanie przestrzenne i realizacja bieżącej i przyszłej polityki przestrzennej,
- utworzenie skutecznego, gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów.

Jedynym skutecznym czynnikiem zapewniającym funkcjonowanie zasady zrównoważonego rozwoju, a więc rozwoju harmonijnie łączącego te cele, jest ład przestrzenny. Wiadomym jest, iż zachowanie równowagi poszczególnych elementów środowiska, a tam gdzie to możliwe przywracanie im naturalnej zdolności samoregulowania (samooczyszczania), jest uzależnione od działań osadzonych w trzech dziedzinach gospodarki gminy:

- w dziedzinie gospodarki przestrzennej,
- w dziedzinie gospodarki komunalnej,
- w rolnictwie.

Właściwe funkcjonowanie tych dziedzin gwarantuje mieszkańcom bytowanie w zdrowym, środowisku. Co więcej, gwarantuje likwidację zagrożeń dla środowiska, powodowanych przez gminę.

Europejska Karta Planowania Przestrzennego określa, iż planowanie to jest narzędziem polityki społecznej, kulturalnej i ekologicznej, której celem jest zaspokojenie potrzeb społeczeństwa. Wg tej karty **nadrzędnym celem planowania przestrzennego, jest potrzeba lepszego wykorzystania przestrzeni do rozmieszczania działalności człowieka, ochrony środowiska i poprawy jakości życia.**

Treści te są więc zbieżne z wdrażanymi przez gminę Dobroń, celami polityki społeczno – gospodarczej i przestrzennej samorządu. Przewodnim celem pierwszej z nich jest doprowadzenie do harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju, zapewniającego podniesienie poziomu cywilizacyjnego i poziomu warunków życia oraz zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców, a także następnych pokoleń dla osiągnięcia trwałego stopnia akceptacji społecznej.

Przewodnim celem drugiej – jest wprowadzenie ładu przestrzennego, rozwinięcie systemu przestrzeni publicznych, zahamowanie niekorzystnych tendencji i warunków przestrzennych dla realizacji strategii rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. W sferze ochrony i kształtowania środowiska, **a w szczególności unieszkodliwiania odpadów** – przywrócenie jego wartości, utrzymanie i rozszerzenie ochrony zasobów przyrody i walorów przyrodniczo – kulturowych oraz krajoznawczo – rekreacyjnych.

Realizacja całości obu polityk jest niemożliwa bez funkcjonowania podstawowego narzędzia ich wdrażania, tzn. miejscowego planu (planów) zagospodarowania przestrzennego gminy, tj. dokumentu posiadającego status prawa miejscowego (lokalnego).

Zabezpieczenie środowiska gminy przed zagrożeniem stwarzanym przez odpady, nie leży wprawdzie w zakresie możliwości planu zagospodarowania, ani nie jest jego funkcją. Związek miejscowego planu zagospodarowania z problematyką unieszkodliwiania odpadów, miałby miejsce wyłącznie w przypadku ujęcia w treści gminnego PGO, zamierzenia (konieczności) budowy gminnych instalacji (obiektów) unieszkodliwiających odpady na obszarze planu. **Toteż Plan**

Gospodarowania Odpadami Gminy Dobroń na lata 2008-2012, formułując niezbędny zakres działań i zadań do wykonania przez gminę, uzależnia tylko w części możliwość ich realizacji, od treści zapisów miejscowych planów (planu) zagospodarowania przestrzennego.

Jak dotąd istniejące (obowiązujące), miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmują około 6% obszaru gminy.

Brak planu (planów), zagospodarowania, stwarza nie tylko podstawowe zagrożenie, ale wręcz barierę dla wdrażania zarówno strategii rozwoju gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju, jak i polityki społeczno – gospodarczej samorządu, w tym polityki ekologicznej, a tym samym planu gospodarowania odpadami.

Natomiast realizacja planu gospodarowania odpadami, w zakresie określonym dla lat 2008-2012, zapewni nie tylko skuteczną ochronę ale i zachowanie, wzbogacenie, a w części przywrócenie naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru (dolin Grabi, Pałusznicy i ich dopływów, a w szczególności terenów i obiektów przyrodniczo chronionych – **w tym także przewidywanych do ustanowienia - Obszaru Natura 2000 – SOO, rezerwatu przyrody i obszarów chronionego krajobrazu).**

7.0. OCENA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM WPŁYWU NA ZDROWIE LUDZI, KTÓRE MOGĄ POWSTAWAĆ NA TERENIE GMINY LUB INNYCH TERENACH.

Plan Gospodarowania Odpadami dla gminy Dobroń na lata 2008 - 2012, rozstrzygając, zgodnie ze swą podstawową funkcją, o konieczności skutecznego unieszkodliwiania całości masy gminnych odpadów komunalnych (patrz wyżej rozdział 5), **czyli o utworzeniu efektywnego, gminnego systemu unieszkodliwiania tychże odpadów - nie wywołuje znaczących zagrożeń dla środowiska, a tym samym dla zdrowia ludzi.** Przeciwnie prowadzi wprost do poprawy stanu środowiska w tym tych jego elementów, które zostały w znacznym

stopniu zdegradowane dotychczasową, długoletnią, niewłaściwą gospodarką odpadami, a więc i do wyeliminowania zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego.

8.0. OCENA SKUTKÓW DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE.

W obszarze objętym Planem Gospodarowania Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012 , znajdują się (patrz rozdziały 3.9 i 3.10):

- fragment obszaru chronionego krajobrazu „ Środkowej Grabi „
- dziewięć pomników przyrody,
- trzy Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe (w sumie 701,0 ha),
- pięć Użytków Ekologicznych (w sumie 9,28 ha),
- jeden park wiejski (3,34 ha),
- cztery zadrzewione cmentarze,
- siedliska rzadkich, a także zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt,
- lasy (4079 ha),

a także wody powierzchniowe płynące i stojące – patrz rozdział 3.5.

Natomiast towarzyszący gminnemu PGO – gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2008 – 2012, odnoszący się do całości tych obszarów, obiektów i gatunków fauny i flory, rozstrzyga o:

- powołaniu (projektowanego) rezerwatu przyrody „Rokitnica”, w obrębie leśnictwa Teodory, o powierzchni 10,48 ha, dla ochrony wysokich i przejściowych torfowisk oraz śródtorfowych oczek wodnych z zespołem grzybieni północnych,
- powołaniu (projektowanego) Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Neru” o powierzchni 15620 ha, którego fragment o powierzchni 2726 ha, obejmowałby północne fragmenty gminy,
- przekształceniu istniejącego OChK „Środkowej Grabi” w „Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiański” OchK z korektą granic tego obszaru,
- przekształceniu Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Grabi” w ZPK

„Młynów nad Grabią”, wraz z korektą granic zespołu,

- przygotowaniu dokumentacji, umożliwiającej powołanie obszaru chronionego krajobrazu w dolinie Pałusznicy,
- ochronie i odtwarzaniu lokalnych korytarzy ekologicznych,
- racjonalnej gospodarce terenami leśnymi, opartej o obowiązujące plany urządzenia lasów,
- zachowaniu cennych przyrodniczo (nie chronionych prawnie), obszarów,
- promocji i realizacji programów leśno-rolno-wodno środowiskowych,
- rewaloryzacji Parku Wiejskiego w Dobroniu Poduchownym w okresie 2009-2010
- patrz wyżej, rozdział 3.9,
- budowie zbiornika małej retencji „Ldzań” na Grabi w okresie 2014-2019 – patrz wyżej, rozdział 5.2,

a także o całości działań i zadań, o których mowa wyżej w rozdziale 5.6.

PGO nie uwzględnia wprowadzie, projektowanego powołania w granicach gminy Obszaru Natura 2000 (ochrony siedlisk) – SOO (powołanie takiego obszaru – pod nazwą „Grabia”, obejmującego cały odcinek doliny rzeki w granicach gminy, przewidywane jest do końca 2009 r. - patrz wyżej, rozdziały 3.9. i 3.10). Nie mniej, całość działań i zadań określonych w PGO – patrz wyżej rozdziały 5.3 i 5.6, wyklucza nie tylko możliwość znaczącego oddziaływania gminnych odpadów na ten obszar, ale co najistotniejsze – zapewnia temu obszarowi skuteczną ochronę przed niekorzystnym wpływem tych odpadów na istniejące na jego terenie siedliska.

Zapisy i rozstrzygnięcia Planu Gospodarowania Odpadami, zapewniają całkowitą ochronę cennym przyrodniczo lub krajobrazowo obszarom gminy oraz gminnym obszarom i obiektom objętym ochroną prawną. PGO nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym lub krajobrazowym tych obszarów jak i funkcji obszarów objętych ochroną prawną.

Zapisy te, zapewniają także wymaganą ochronę gminnym terenom zieleni urządzonej – w szczególności Parkowi Wiejskiemu w Dobroniu Poduchownym.

W sumie PGO, zapewnia ochronę gminnych siedlisk przyrodniczych jak i gminnego krajobrazu, a także gminnej zieleni zorganizowanej, w proporcjach właściwych do przewidywanego zagospodarowania gminnych terenów. Jest to

wynik, zawartej w treści PGO na okres lat 2008-2012, propozycji organizacji skutecznego, gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów.

9.0. OCENA W ZAKRESIE ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA.

Gminny Plan Gospodarowania Odpadami na lata 2008-2012 (PGO), nie zawiera zapisów, które byłyby sprzeczne z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska lub z pozostałymi przepisami (ustawy o odpadach, prawa wodnego, prawa geologicznego, ustawy o ochronie przyrody itp, jak również z wdrożoną w toku sporządzania programu, ustawą z dnia 3.10.2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. nr 199 poz.1227).

Zawiera natomiast zapisy, które są wiernym brzmieniem przepisów ustawowych np. obowiązek instalowania (ustawiania) pojemników na odpady w obrębie posesji i obowiązek ich okresowego opróżniania (nakaz zorganizowanego gromadzenia i wywozu odpadów) – patrz ustawa o porządku i czystości w gminach.

Reasumując, całość Planu Gospodarowania Odpadami dla gminy Dobroń, należy ocenić pozytywnie – z punktu widzenia zarówno jego zawartości, jak i spodziewanej realizacji – w aspekcie potrzeb wynikających z obecnego i oczekiwanego stanu środowiska gminy i jej otoczenia. Jego realizacja nie spowoduje oddziaływań na środowisko, które mogłyby być uznane jako oddziaływania znaczące – w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, a tym samym jako pogarszające stan środowiska, umożliwi natomiast likwidację ujemnych znacznych zmian w gminnym środowisku, wywołanych na tym obszarze wieloletnią, intensywną antropopresją. **Pozwoli także na zachowanie cennych krajobrazowo terenów oraz wzbogacenie chronionych siedlisk przyrodniczych, a także skuteczną ochronę zagrożonych wyginieciem gatunków flory i fauny.**

10. OCENA W ZAKRESIE TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH ORAZ METODY ZASTOSOWANEJ PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

- Plan Gospodarowania Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008-2012, nie zawiera rozstrzygnięć (ani nie stwarza możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko, wymagające przeprowadzenia postępowania, wymaganego w treści art.58 pkt.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska.
- Charakter dokumentu i jego rzeczowa zawartość, z natury rzeczy wykluczają możliwość wprowadzania do jego treści rozwiązań alternatywnych. Rozwiązania takie, wywoływałyby równocześnie nieuchronną – wykluczoną przepisami sprzeczność gminnego PGO z :
 - Planem Gospodarowania Odpadami dla Powiatu Pabianickiego,
 - Wojewódzkim Planem Gospodarowania Odpadami dla Województwa Łódzkiego,

a także pośrednio z Krajowym Programem Gospodarowania Odpadami.

Byłyby one ponadto sprzeczne z implementowanymi do polskiego prawodawstwa – w szczególności do ustawy z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 39/2007 poz.251) – **dyrektywami Rady i Komisji EWG, a także dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady WE** – patrz wyżej, rozdział 5.3.

Dlatego PGO dla Gminy Dobroń na lata 2008 – 2012, pozostaje także w swej treści, zgodny z kierunkami działań i przedsięwzięciami, określonymi w treści obowiązujących - Wojewódzkiego i Powiatowego Planu Gospodarowania Odpadami.

Stąd też towarzysząca mu niniejsza prognoza, nie zawiera – z braku realnych potrzeb i możliwości – propozycji rozwiązań alternatywnych.

- Prognozę sporządzono zarówno w oparciu o prace terenowe, jak i uzyskane wyniki badań stanu środowiska obszaru gminy i regionu (monitoring) oraz materiały archiwalne, dokumenty i literaturę – patrz niżej, rozdział 12.

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Gmina Dobroń jest położona między obszarami dwu miast – Łasku i Pabianic, wchodzących w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej. Powiat pabianicki – a z nim gmina Dobroń, są zarazem granicznymi terenami Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Jest to więc obszar, na którym całość form przyrodniczych i tworów krajobrazowych, podlegała przez stulecia intensywnej presji (działaniom) ludzkiej.

Mimo tego, na obszarze gminy, istnieją nadal znaczne powierzchnie terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo. Walorem gminy jest obfitość powierzchni leśnych – aż 42,3 %, a także istnienie unikalnych krajobrazowo terenów w dolinie Grabi (jednej z najmniej zanieczyszczonych rzek województwa), na których zachowały się siedliska zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt.

Stąd też, na obszarze tym, powołane zostały – na mocy ustawy o ochronie przyrody – przyrodnicze obszary chronione – Obszar Chronionego Krajobrazu „Środkowej Grabi” i Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe „Dolina Grabi”, „Mogilno” i „Dobroń”, o ogólnej powierzchni ponad 700 ha, a także szereg innych, prawnych form ochrony przyrody – m.in. pomniki przyrody.

Plan Gospodarowania Odpadami dla Gminy Dobroń na okres lat 2008-2012, wraz z towarzyszącym mu Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Dobroń na lata 2008-2012, są kontynuacją takiego planu i programu, przyjętych przez Radę Gminy w Dobroniu w 2004 r. (Uchwałą Nr XVIII/121/2004). W ich treści projektuje się powiększenie gminnych terenów przyrodniczych – prawnie chronionych, poprzez utworzenie:

- rezerwatu przyrody pod nazwą „Rokitnica” w leśnictwie Teodory, dla ochrony cennych torfowisk i oczek wodnych,

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Neru”, w skład którego wchodziłyby północne obrzeża gminy.

Niezależnie od treści obu tych dokumentów, w granicach obszaru gminy, przewidywane jest (w 2009 r), utworzenie fragmentu Obszaru NATURA 2000, pod nazwą „Grabia”, w skład którego wchodziłby cały odcinek doliny rzeki w granicach gminy, dla ochrony żyjących na tym terenie gatunków zwierząt zagrożonych wyginięciem (byłaby to część składowa europejskiego systemu ekologicznego NATURA – 2000).

Zabezpieczenie i ochrona cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów gminy, wymaga wykonywania działań i zadań, wykluczających znaczące (szkodliwe, niszczące) zagrożenia, wywoływane niewłaściwą gospodarką odpadami.

Plan Gospodarowania Odpadami dla Gminy Dobroń, na lata 2008-2012, jest dokumentem, zawierającym zbiór ustaleń, propozycji, działań i zadań, **składających się na utworzenie skutecznego, gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów**, w celu odbudowy zniszczonych lub zagrożonych elementów gminnego środowiska, wskutek dotychczasowej – niewłaściwej gospodarki odpadami. Zgodnie z obowiązującym prawem, polskim i europejskim, najistotniejszym celem tego systemu, jest minimalizacja (maksymalne zmniejszenie), ilości wytwarzanych na terenie gminy odpadów, wymagających składowania ich w środowisku. Toteż do najważniejszych składników tego systemu, których zdecydowaną większość, plan przewiduje zrealizować do końca 2010 roku, należą :

- objęcie **wszystkich mieszkańców gminy** obowiązkiem zorganizowanej zbiórki i wywozu odpadów,
- objęcie **wszystkich mieszkańców gminy** obowiązkiem selektywnej zbiórki i odzysku odpadów, w tym także odpadów niebezpiecznych – m.in. odpadów zawierających azbest.
- eliminacja niekontrolowanego składowania odpadów (dzikich wysypisk).

Przedsięwzięcia i zadania ujęte w treści Planu Gospodarowania Odpadami dla Gminy Dobroń, są zbieżne (zgodne), z obowiązującymi Planami Gospodarowania Odpadami dla Powiatu Pabianickiego jak i Województwa Łódzkiego. Są one także zgodne z treścią polskiego i europejskiego prawa, dotyczącego zwalczania

zagrożeń powodowanych przez odpady, a także zgodne z prawem ochrony środowiska.

W sumie gminny plan gospodarowania odpadami na lata 2008-2012, nie zawiera sformułowań, które mogłyby spowodować pogorszenie stanu środowiska obszaru gminy lub jej otoczenia.

Pozostaje do wyjaśnienia skuteczność – prowadząca do wykonania, założonych tym dokumentem działań i zadań. Wbrew pozorom nie jest ona uzależniona wyłącznie od wielkości środków finansowych, pozostających do dyspozycji samorządu gminnego. **Podstawowym zagrożeniem dla realizacji całości tego dokumentu, jest brak wystarczającej ilości miejscowych planów, zagospodarowania przestrzennego** (obowiązujące, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmują jak dotąd około 6% obszaru gminy). Jest to wręcz bariera dla wdrażania strategii rozwoju gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju, jak i polityki społeczno – gospodarczej samorządu, w tym polityki ekologicznej, a tym samym planu gospodarowania odpadami. Wynika ona stąd, że tylko miejscowe plany zagospodarowania, **czyli jedyne dokumenty posiadające status prawa lokalnego**, mogą być i są podstawowym i skutecznym narzędziem wdrażania wszystkich pozostałych gminnych planów i programów.

12. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

Prognozę sporządzono w oparciu o:

1. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobroń na lata 2008–2012, sporządzony przez Akademicki Ośrodek Naukowo-Techniczny AON-T, Sp. z o.o. 91-456 Łódź, ul. Łagiewnicka 54/56, w sierpniu 2008 r.,
2. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008-2012, sporządzony przez wykonawcę jw., w sierpniu 2008 r.
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla Gminy Dobroń, sporządzone przez firmę Projektowanie urbanistyczne Hibner a Hibner J. s.c. w Zduńskiej Woli w 2007 r., przyjęte uchwałą Nr 10/77/2007 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 15.11.2007 r
4. Plan Gospodarowania Odpadami Powiatu Pabianickiego, wykonany przez Biuro Projektowania Ochrony Środowiska Atmo-ex Sp. z o.o. w Łodzi w październiku 2003 r.
5. Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim w latach 2002/2007, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 2003/2007 – Biblioteka Monitoringu Środowiska.
6. Materiały Ministerstwa Środowiska dostępne na www.mos.gov.pl/natura 2000.